

Statens vegvesen

***Hvorfor er opprettholdelsen av
vegkapitalen viktig for brukerne og
samfunnet?***

Even K. Sund
Vegdirektoratet

Innhold i presentasjonen

- Vegkapital – Etterslep (forfall)
- Eksempel: Dårlige vegdekker koster penger !
 - Trafikantkostnader som funksjon av dekketilstand
 - Hva betyr dette på nasjonalt nivå ?
 - Hva betyr dette på en konkret vegrute?
 - Hva med kostnadene for vegholder?

Vegkapital - Vedlikeholdsetterslep

- Vegkapital: et stort tall som angir verdien på vegnettet
 - Liten verdi i seg selv, utenom rent bokføringsmessig
 - Uaktuelt å "selge"/realisere vegkapitalen !
- Etterslepet er relatert til tilstanden = konsekvenser både for vegeier og vegbruker
 - Definert i fht. et referansepunkt, f.eks. vedlikeholdsstandarden (utløsende tilstandsverdier)

Opprettholdelse av vegkapital = å begrense vedlikeholdsetterslepet (ideelt sett null etterslep!)

- Det er god samfunnsøkonomi
 - Vedlikeholdsstandard er bestemt ut fra totaløkonomien for samfunnet (kravene er ikke tilfeldig satt !)
 - For noen objekter: dårlig tilstand = økte trafikantkostnader (f.eks. vegdekker)
 - For andre: dårlig tilstand = økte LCC for vegholder (f.eks. bru)

Eksempler på vedlikeholdsetterslep

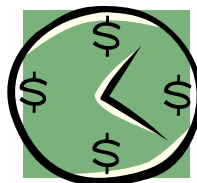

Trafikanteffekter av dårlig dekketilstand = merkostnader

- Ulykkeskostnader

- Tidskostnader

- Kjøretøykostnader

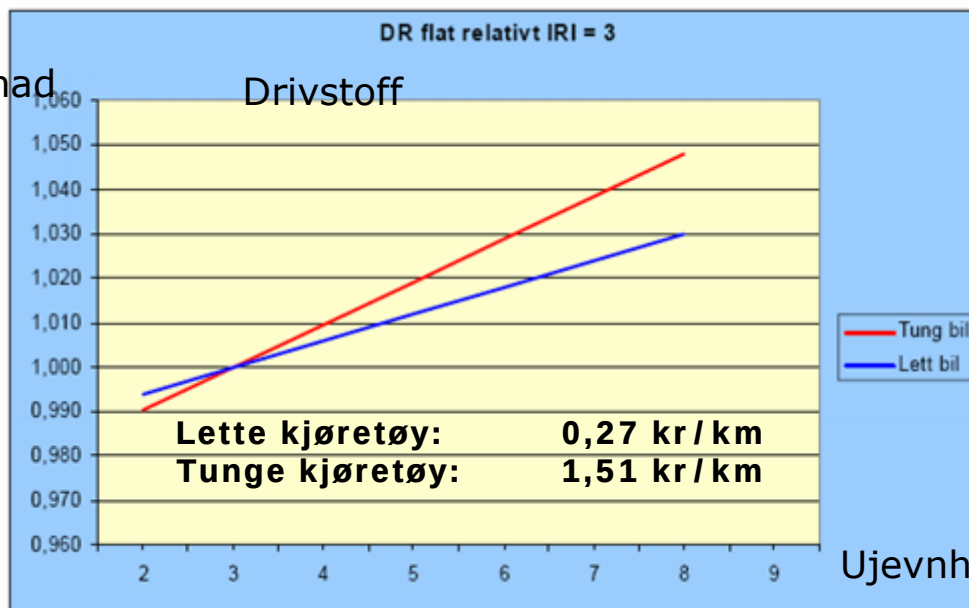
- Miljøkostnader

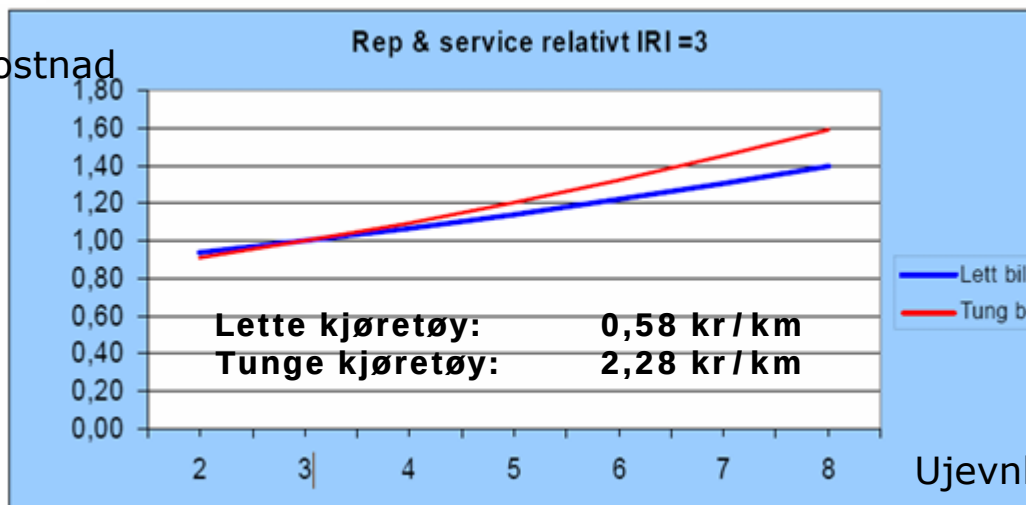
Disse er
vanligvis med
i nytte-kostnad
analyser

Ujevnhet (IRI) og kjøretøykostnader

Relativ kostnad

Relativ kostnad

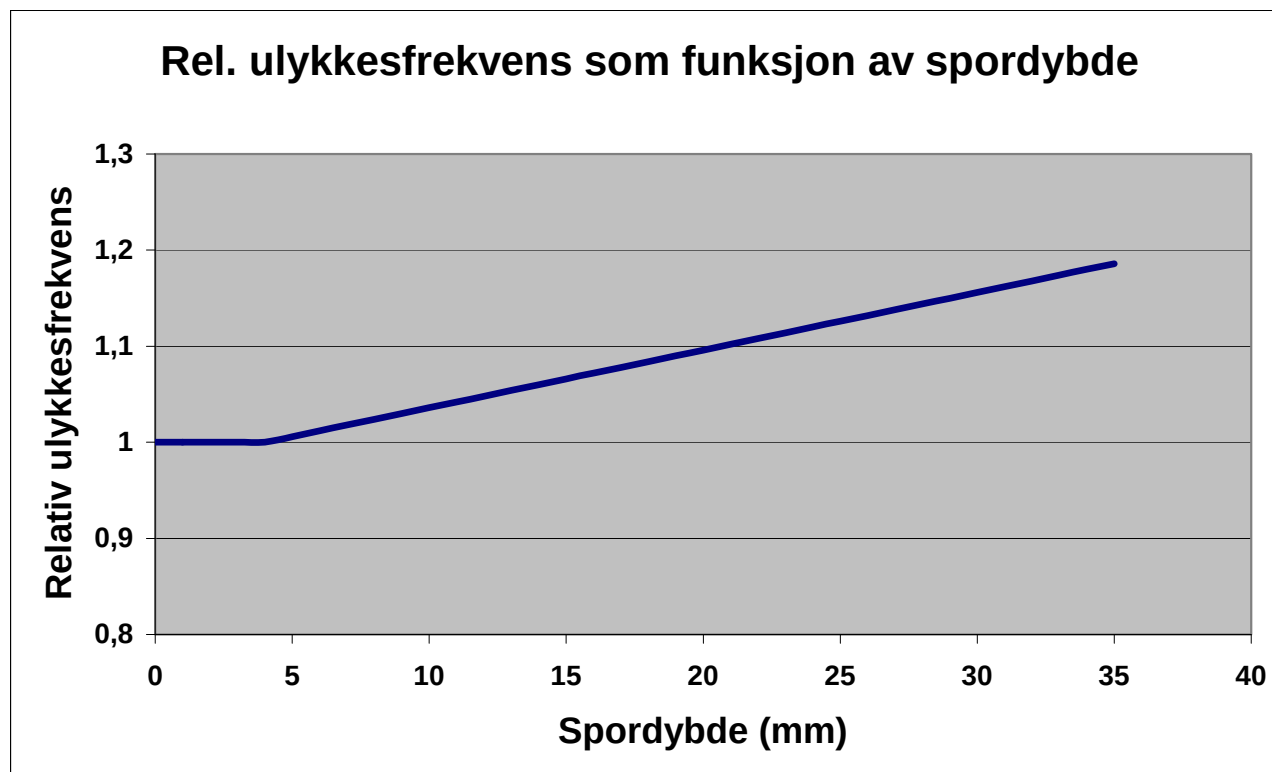

Trafikantkostnader - Ulykker

- Basiskostnader:

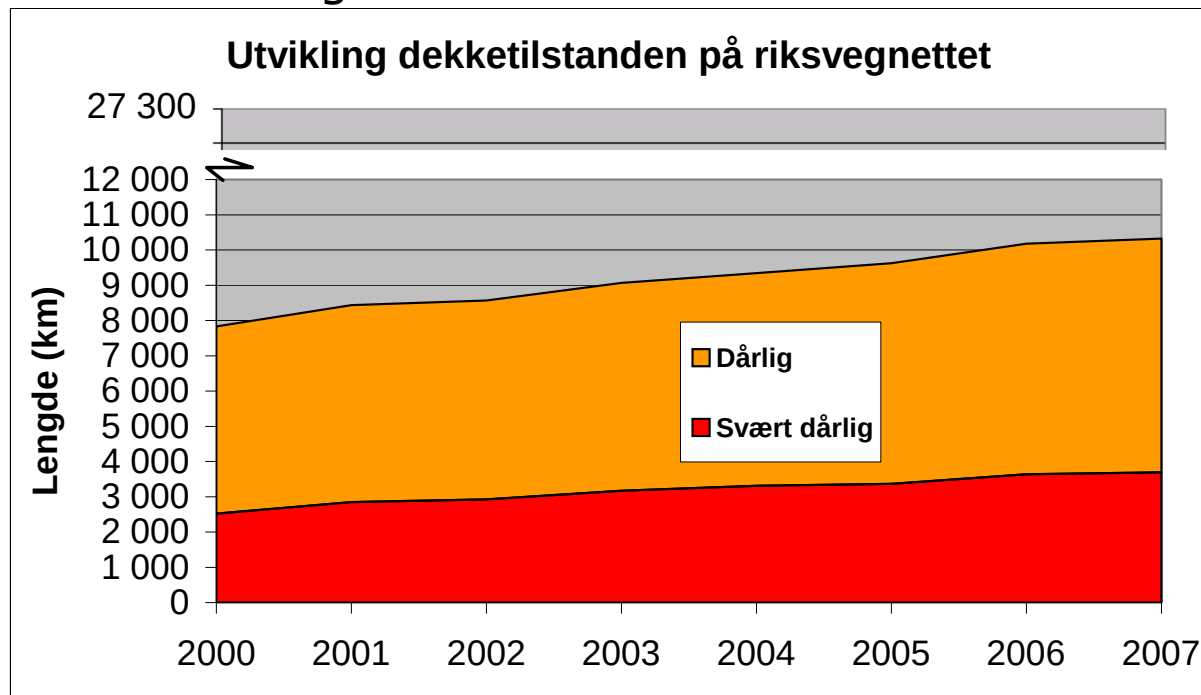
Gj.snittlig personskadeulykke: 2.400.000 Kr.

Gj.snittlig materiellskadeulykke: 49.000 Kr.

Hva betyr tilstanden til vegdekket på vegnettsnivå ?

- Norske riksvegnettet: ca. 27300 km

- Beregnet vedl. etterslep = ca. 650 mill. €
- Årlig merkostnad for trafikantene i fht. optimal tilstandsfordeling:
ca. 440 mill. € / år (> 4 x årlig dekkebudsjett !)

Hva betyr manglende vedlikehold på en konkret veg ? Eksempel Rv 714 Sør-Trøndelag

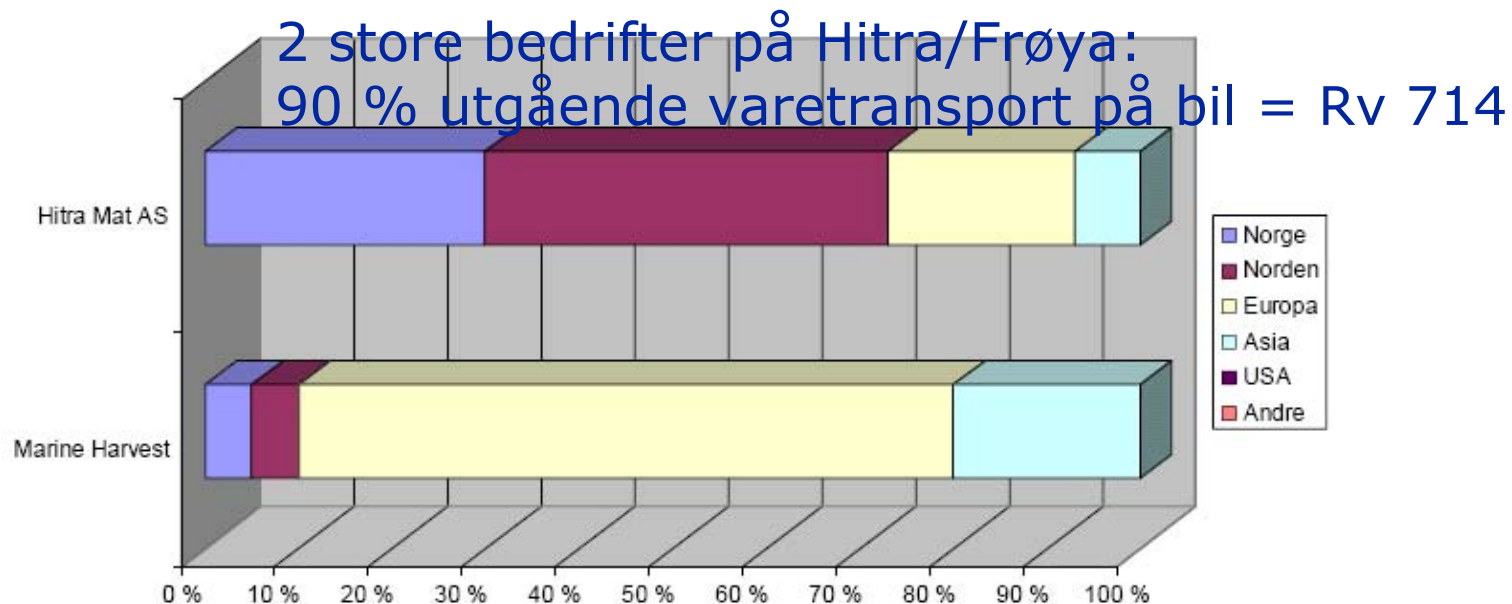

ÅDT = 650 – 3500 kjt/døgn
Lengde ca. 130 km

Rv 714 – Regional betydning

- Betydelig fiskeri-/havbruksindustri – stor eksport
- Eneste forbindelse til hovedvegnettet
- Oppleves som flaskehals
 - Dårlig kurvatur, bredde og vegdekke
 - Store framkommelighetsproblemer (vinter)

La oss ta en liten tur langs Rv 714 – sommeren 2007

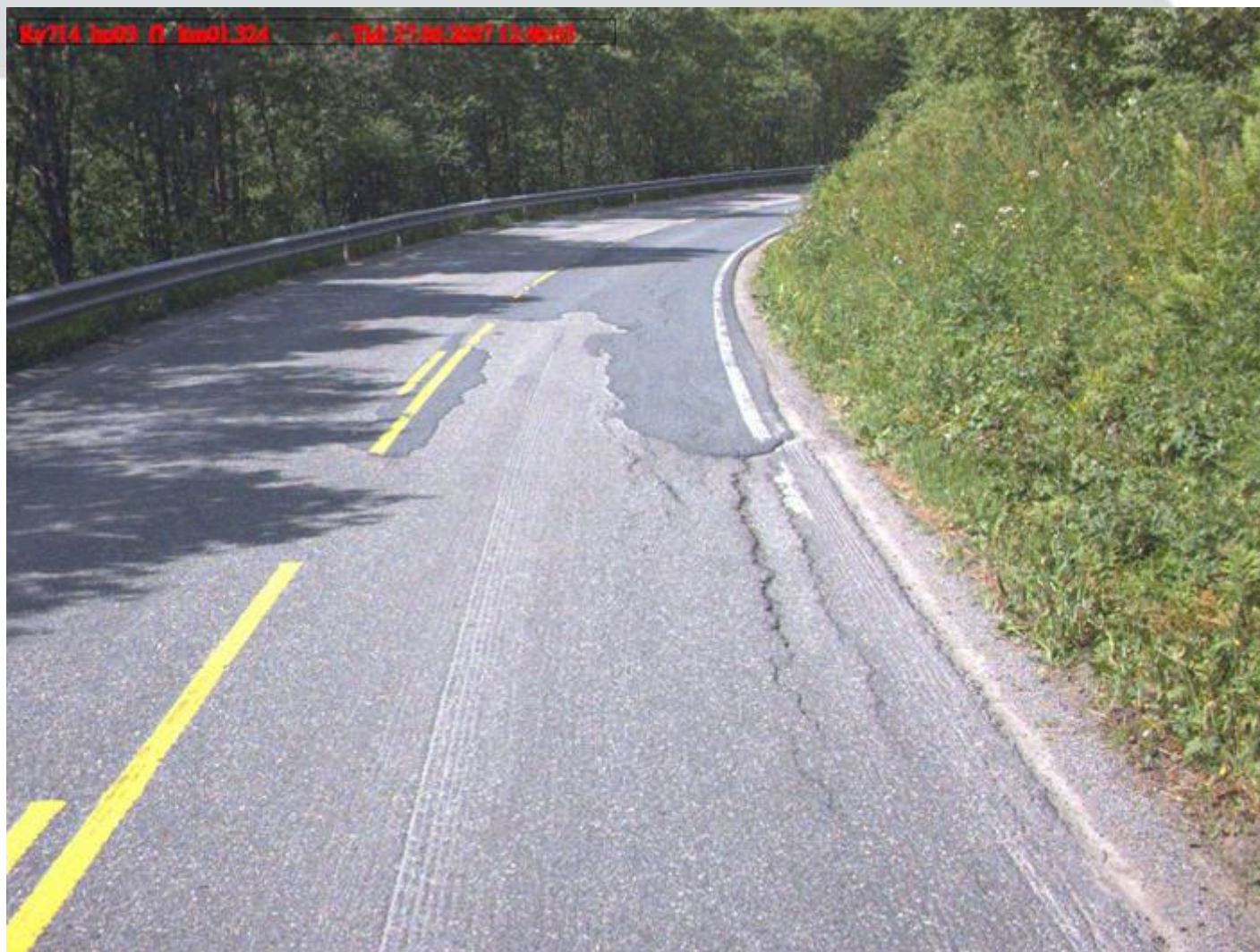
Re:714 km01 .fl km12.346 - Tid: 27.06.2007 12:26:16

Statens vegvesen

ViaNordica 2008 – Even Sund

Rv714 km50.4 km44.320 - Tid: 27.08.2007 12:58:06

Statens vegvesen

ViaNordica 2008 – Even Sund

Statens vegvesen

ViaNordica 2008 – Even Sund

Rv714 hp10 fl km30,819 - Tid: 27.06.2007 14:28:24

Statens vegvesen

ViaNordica 2008 – Even Sund

Rv714 hp10 fl km34,539 - Tid: 22.08.2007 14:32:50

Statens vegvesen

ViaNordica 2008 – Even Sund

Rv714 hp50 fl km00,209 - Tid: 28.06.2007 09:23:55

Statens vegvesen

ViaNordica 2008 – Even Sund

Forenklet beregning av merkostnader kun knyttet til vegdekket

- Dekketilstanden ikke spesielt ille – i norsk sammenheng
 - Spor (90%): 22 mm Jevnhet-IRI (90%-verdi): 3,6 mm/m
- Merkostnad ca. 1,2 mill € / år i forhold til perfekt dekketilstand (0,5 mill €/år i forhold til middels god tilstand)
- Liten merkostnad i det "store bildet", men mye for lokale bedrifter og andre som reiser ofte
- Nytt dekke på **hele** Rv 714 har en årskostnad på ca. 0,5 mill €/år (antatt 12 års dekkelevetid)
- Nytte/kostnad av nytt dekke på hele Rv714 $\approx 1,5$
- Mye større merkostnader knyttet til kurvatur, bredde etc. , men også mye større investeringer nødvendig

Vinterforholdene koster også trafikantene på Rv 714 ekstra !

- 117 vegstengninger (2001 – 2005)
- Merkostnader på ca. 2 mill. € for trafikantene
- Dårlig veg- /dekkestandard øker problemene
 - Dype spor = vanskeliggjør snøbrøyting

Konklusjoner

- Dårlig forvaltning av vegkapitalen er dårlig økonomi !
 - For vegholder
 - For vegbrukere
 - For samfunnet som helhet
- Vi må bli flinkere til å kommunisere konsekvensene av etterslepet / forfallet
 - Nytte-kostnad av å vedlikeholde / rehabilitere /oppgradere
 - Synliggjøre konsekvenser for lokalt næringsliv etc.

- Spørsmål til panelet:

Vil tallfesting av samfunnsøkonomiske konsekvenser av etterslep/forfall kunne bidra til høyere prioritering av vedlikehold og oppgradering av vegnettet ?

